

Asia: VN/31974/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle kotoutumisen edistämisestä annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset kommentit kotoutumislakia koskevaan lakiehdotukseen

Tällä hetkellä Työ- ja elinkeinoministeriöllä on yleisvastuu kotoutumisen edistämisestä. Lakiesityksen taustana on se, että Eduskunta on edellyttänyt kotoutumispalveluiden kokonaisvastuun siirtoa kunnille. Kotoutumisen edistämisessä annetussa laissa on huomioitava hyvinvointialueiden rooli kotoutumisen edistämisessä sekä yhteistyö kunnan, kanssa.

Lakiehdotus kytkeytyy myös työ- ja elinkeinoministeriössä valmisteltuun esitykseen työvoimapolkujen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi, jolla työllisyys- ja elinkeinopalveluiden tehtävien esitetään siirtyvän työllisyys- ja elinkeinotoimistoilta pääosin kunnille. Näiden muutosten huomioiminen osana kotouttamisen edistämisen lainsäädännön toimeenpanoa on olennaista, kun mietitään miten kunnat näitä palveluita jatkossa järjestävät. Useissa kunnissa maahanmuuttaja-asioita on hoidettu osana sote-palveluja ja soteuudistuksen myötä maahanmuuttajapalveluiden koordinaatio siirtyy nyt peruskuntien vastuulle, mutta sote-henkilöstö siirtyy hyvinvointialueille. Olisiko jatkossa kuntien vastuulla olevat kotoutumisen edistämisen palvelut syytä järjestää esimerkiksi samassa organisaatiossa työllisyyspalvelujen kanssa, erityisesti pienten kuntien osalta? Kuten esityksessä todetaan, palveluiden tarve ja niiden tarjonta eroavat suuresti suurten ja pienten kuntien välillä jo nyt ja jatkossa erojen voi olettaa vain kasvavan.

Esityksen mukaan kunta voisi valita, laatiiko se kotoutumisen edistämistä, kehittämistä ja seurantaan varten paikallistasolla erillisen toimenpideohjelman vai valtavirtaistuuko kotoutumisen edistämisen suunnittelu osaksi kunnan muuta suunnittelua. Esityksessä todetaan, että kunnan kotoutumisen edistämisen suunnitteluasiakirja ei olisi enää edellytys kotoutumislain mukaisten kustannusten korvaamiselle. Kotoutumisen edistäminen tulisi ottaa huomioon kuntastrategiassa ja kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa, keskeisesti osana kunnan elinvoimaisuuden sekä asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, mutta myös osana kunnan muuta suunnittelua. Kunta voisi tehdä yhteistyötä muiden kuntien kanssa. Yhteistyössä olisi tarpeellista myös sopia miten palvelut järjestettäisiin, koska jatkossa kunnan on huolehdittava, että kunnan alueella on tarvetta vastaavasti

toimipisteitä ja palveluita, joissa maahanmuuttaja voi saada henkilökohtaista neuvontaa ja ohjausta riippumatta maahanmuuton syystä ja maassaolon kestosta.

Miten huolehditaan, että kuntien tuottamiin kotouttamisen edistämisen palveluihin kohdistuu riittävästi valtionosuuksia ja laskennallista korvausta, huomioiden esimerkiksi todelliset tulkkaus- ja kääntökustannukset?

Miten kunta saa ajantasaisen tiedon kuntaan saapuvista maahanmuuttajista? Mikä taho koordinoi viranomaisten välistä yhteistyötä ajantasaisen tiedonsaannin turvaamiseksi?

Perusmuotoinen tai monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelma (12-22 §)

-

Kotoutumiskoulutus (24-25 §) ja omaehtoisen opiskelun tukeminen (26-30 §)

-

Yleiset kommentit kunnan kotoutumisohjelmaan (11 §) ja monikielinen yhteiskuntaorientaatio (23 §)

-

Alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden lasten ja nuorten palvelut (3 luku)

-

Kuntaan ohjaaminen (4 luku)

-

Kunnan, hyvinvointialueen ja valtion tehtävät (5-7 luvut)

-

Valtion korvaukset (8 luku)

-

Tiedonsaanti ja tietojärjestelmä (9 luku)

-

Yleiset kommentit muihin lakiehdotuksiin

-

Vaikutusten arviointi ja muut perusteluja koskevat huomiot

-

Korhonen Salla
Paltamon kunta - Paltamon kunnanhallitus 6.6.2022